

srpanj 2019.

SADRŽAJ

Prihvaćeno treće polugodišnje izvješće za nadzor koncentracije HT/OPTIMA

Odobrena koncentracija poduzetnika Petrol d.o.o. nad dijelom poslovanja poduzetnika Crodux Plin d.o.o.

U 2018. izraženiji trend rasta tržišta trgovine na malo

Europska komisija u 2018. donijela 416 odluka iz područja tržišnog natjecanja

Smjernice EK za nacionalne sudove o prenošenju previsoke cijene na neizravne kupce

Kazna EK od 6,2 milijuna eura za proizvođača i distributera Hello Kitty proizvoda

Francuska kaznila zadrugu dobavljača proizvoda za pekarsku industriju zbog podjele tržišta

Prihvaćeno treće polugodišnje izvješće za nadzor koncentracije HT/OPTIMA

AZTN u Četvrtom polugodišnjem izvješću od Povjerenika očekuje očitovanje na primjedbe i komentare Hakoma dostavljene uz Treće polugodišnje izvješće

AZTN je u srpnju 2019. prihvatio Treće polugodišnje izvješće Povjerenika Deloitte d.o.o. za nadzor koncentracije te mu naložio da se u Četvrtom polugodišnjem izvješću izričito referira na konkretne primjedbe i komentare HAKOM-a dostavljene uz Treće polugodišnje izvješće.

Također, AZTN je obavijestio Povjerenika da je dužan, bez odgode, obavijestiti AZTN o odlukama i postupcima HT-a i Optime, koji mogu biti od izravnog utjecaja na opstojnost i uspješnost poslovanja Optime, a čija je obveza kao sudionika koncentracije, da bez odgode, prije pristupanja bilo kojim koracima,

radi realizacije bitnijih projekata, dostaviti obrazloženu obavijest Povjereniku, koja nužno mora sadržavati obrazloženje razloga prijedloga projekta, dugoročnih učinaka na poslovanje i opstojnost Optime, u slučaju realizacije prijedloga projekta, a sve radi sprječavanja potkapitalizacije Optime.

Navedenu obavijest Povjerenik je bez odgode, dužan dostaviti AZTN-u u formi Izvanrednog izvješća Povjerenika.

AZTN je 3. srpnja 2019. na svojoj službenoj mrežnoj stranici objavio priopćenje da je Povjerenik Deloitte d.o.o. izvijestio AZTN da je Hrvatski Telekom d.d. 1. srpnja 2019. dostavio povjereniku u roku određenim rješenjem AZTN-a, KLASA: UP/I 034-03/2013-02/007, URBROJ: 580-11/41-17-239, od 9. lipnja 2017., dokumentaciju o pripremi postupka prodaje poduzetnika OT-OPTIMA TELEKOM d.d., odnosno da je

Svrha izvješća

AZTN osobito naglašava da svrha takvog, a i izvješća općenito, nije utjecaj i nadzor AZTN-a vezan uz način upravljanja Optimom za vrijeme trajanja koncentracije, već isključivo nadzor Povjerenika i AZTN-a nad provedbom mjera i uvjeta u za to predviđenim rokovima iz svih odluka AZTN-a, koje su vezane uz trajanje uvjetno odobrenе koncentracije HT-a i Optime kojoj je pripojen HI.

AZTN ĆE O DALJNJIM RADNJAMA U OVOM POSTUPKU PRAVOVREMENO OBAVIJESTITI JAVNOST PUTEM SLUŽBENIH MREŽNIH STRANICA

Hrvatski Telekom d.d. izvršio mjeru određenu točkom III.2. alineja 3. navedenog rješenja AZTN-a.

AZTN je u vezi zaprimljene dokumentacije HT-a, u sklopu pripremnih radnji za prodaju dionica Optime, dao nalog Povjereniku da dostavi AZTN-u izvješće u skladu s odredbom točke VI. rješenja KLASA: UP/I 034-03/2013-02/007, URBROJ: 580-11/41-17-239, od 9. lipnja 2017.

AZTN ovime osobito naglašava da je riječ o pripremnim radnjama HT-a u vezi prodaje dionica Optime, u skladu s točkom III.2 alineja 3. rješenja KLASA: UP/I 034-03/2013-02/007, URBROJ: 580-11/41-17-239, od 9. lipnja 2017. te da HT tek u razdoblju od 1. do 31. siječnja 2020. ima obvezu započeti postupak prodaje dionica Optime, u skladu s točkom III.2 alineja 1. i 2., točkom III.3 i točkom III.4 navedenog Rješenja. a

Odobrena koncentracija poduzetnika Petrol d.o.o. nad dijelom poslovanja poduzetnika Crodux Plin d.o.o.

Provedbom koncentracije, Petrol preuzima dio poslovanja Crodux Plina vezan uz UNP, uključujući i poduzetnika Adria-Plin, koji djelatnost trgovine na malo UNP-om obavlja regionalno

Agencija za zaštitu tržišnog Anatjecanja (AZTN) je 9. srpnja 2019. ocijenila dopuštenom namjeru provedbe koncentracije koja nastaje stjecanjem kontrole poduzetnika Petrol d.o.o., sa sjedištem u Zagrebu (dalje: Petrol), nad dijelom poslovanja poduzetnika Crodux Plin d.o.o. za trgovinu i usluge, sa sjedištem u Zagrebu (dalje: Crodux Plin), koji se odnosi na ukapljeni naftni plin (dalje: UNP).

Provedbom koncentracije, Petrol preuzima dio poslovanja Crodux Plina vezan uz UNP, u-

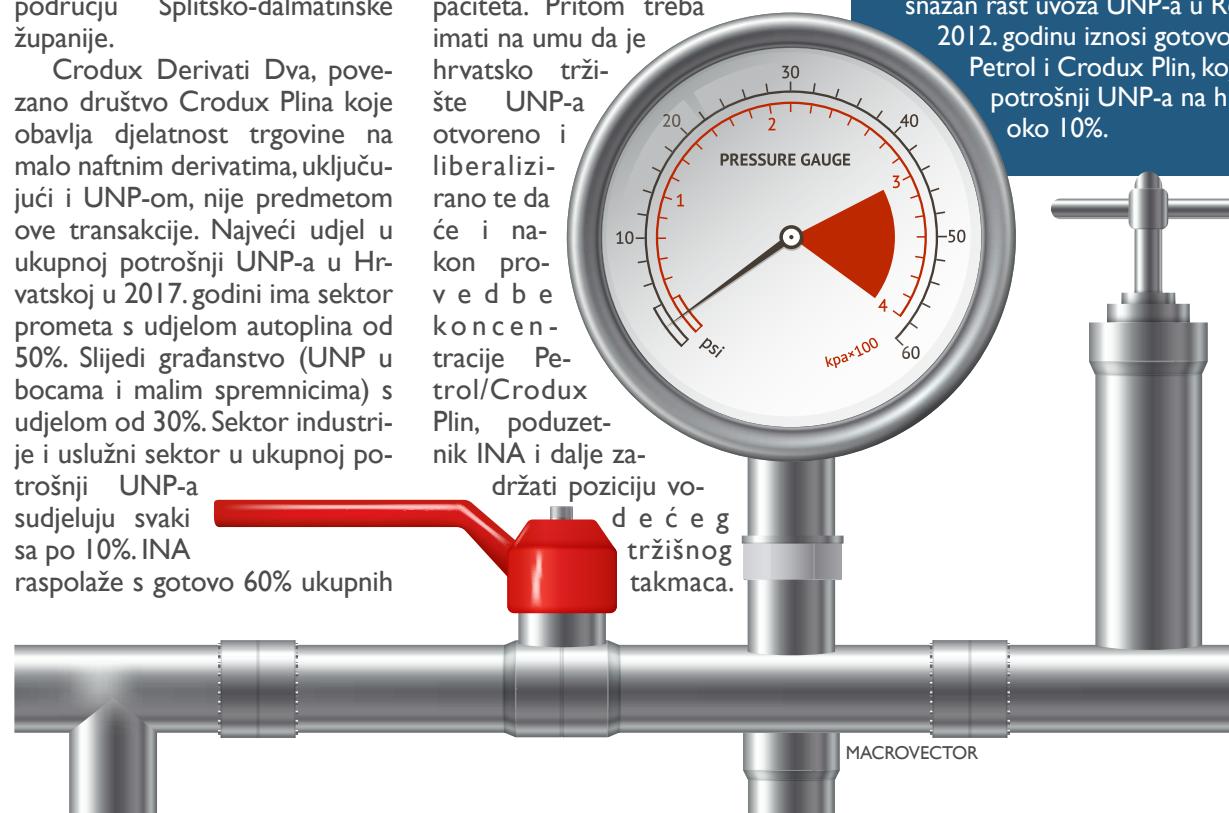
ljučujući i poduzetnika Adria-Plin, koji djelatnost trgovine na malo UNP-om obavlja regionalno, na jednom prodajom mjestu, na području Splitsko-dalmatinske županije.

Crodux Derivati Dva, povezano društvo Crodux Plina koje obavlja djelatnost trgovine na malo naftnim derivatima, uključujući i UNP-om, nije predmetom ove transakcije. Najveći udjel u ukupnoj potrošnji UNP-a u Hrvatskoj u 2017. godini ima sektor prometa s udjelom autoplina od 50%. Slijedi građanstvo (UNP u bocama i malim spremnicima) s udjelom od 30%. Sektor industrije i uslužni sektor u ukupnoj potrošnji UNP-a sudjeluju svaki sa po 10%. INA raspolaže s gotovo 60% ukupnih

skladišnih kapaciteta za UNP u Hrvatskoj, dok će Petrol nakon provedbe koncentracije raspolažati s manje od 20% ukupnih kapaciteta. Pritom treba imati na umu da je hrvatsko tržište UNP-a otvoreno i liberalizirano te da će i nakon provedbe koncentracije Petrol/Crodux Plin, poduzetnik INA i dalje задржati poziciju vodećeg tržišnog takmaka.

Snažan rast uvoza UNP-a u RH

U ukupnoj domaćoj potrošnji UNP-a, INA sudjeluje sa 70%, dok se 30% UNP-a dobavlja iz uvoza. Od 2013. godine bilježi se snažan rast uvoza UNP-a u Republiku Hrvatsku, koji u odnosu na 2012. godinu iznosi gotovo 200%. U uvozu UNP-a sudjeluju i Petrol i Crodux Plin, koji putem uvezenih količina u ukupnoj potrošnji UNP-a na hrvatskom tržištu sudjeluju svaki s oko 10%.

TRŽIŠNI UDJEL PETROLA NA HRVATSKOM TRŽIŠTU TRGOVINE NA MALO UNP-OM ĆE NAKON PROVEDBE KONCENTRACIJE BITI MANJI OD 20%

AZTN je već ranije, djelomičnim rješenjem od 13. svibnja 2019., ocijenio dopuštenom dio transakcije koji se odnosi na stjecanje kontrole Petrola nad dijelom poslovanja Crodux Plina, vezanog uz električnu energiju. a

FOKUS AZTN-A U ANALIZI
● MJERODAVNOG TRŽIŠTA I UČINAKA PROVEDBE PREDMETNE KONCENTRACIJE BIO JE PRIMARNO USMJEREN NA TRGOVINU NA VELIKO I TRGOVINU NA MALO UNP-OM

U 2018. izraženiji trend rasta tržišta trgovine na malo

Trgovci ostvarili 2,5 milijardi kuna više prihoda u odnosu na 2017.

Agencija za zaštitu tržišnog natjecanja provela je istraživanje tržišta distributivne trgovine mješovitom robom, pretežno hranom, pićima i higijenskim proizvodima za domaćinstvo u Republici Hrvatskoj u 2018.

Prihodi iz trgovine na malo svih trgovaca iz uzorka AZTN-a u promatranoj 2018. bilježe nominalan rast u iznosu od 2,5 milijardi kuna (7%), u odnosu na prethodnu 2017., što predstavlja izraženiji trend rasta u odnosu na istraživanje godinu ranije, kada je rast iznosio 3,2%. Istraživanje je pokazalo rast ukupnog broja svih prodajnih mjesta u iznosu od 91 prodajnog mjesta (2%), kao i povećanje neto prodaje površine u iznosu od 23.700 četvornih metara (2%).

“Top 10 najvećih trgovaca”

Konzum kao najjači trgovac na malo mješovitom robom, u

“TOP 10” najvećih trgovaca 2018. – tržišni udio

Poduzetnik

1. Konzum

2. Lidl

3. Plodine

4. Spar

5. Kaufland

6. Tommy

7. Studenac

8. K.T.C.

9. NTL

10. Mlin i pekare

Prvih 10 trgovaca:

Zbirno ostalih 41 trgovaca:

Tržišni udio u 2018. (u %)

20 - 30

10 - 20

5 - 10

5 - 10

5 - 10

< 5

< 5

< 5

< 5

preko 80

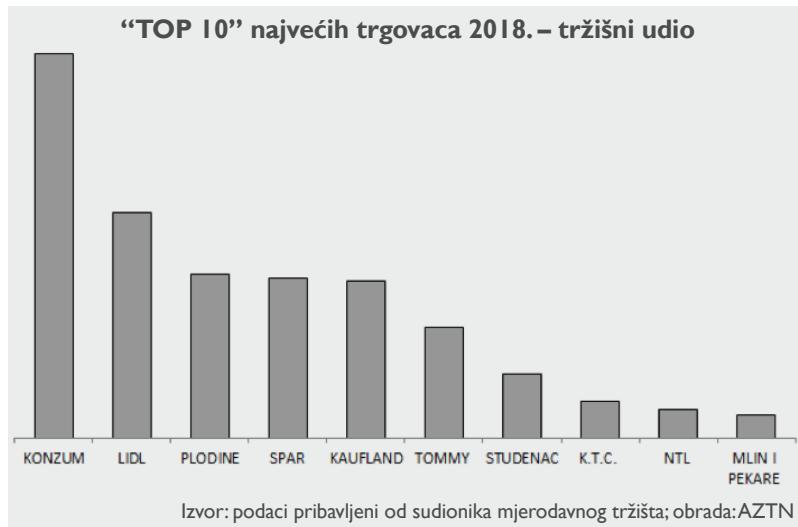
manje od 20

Izvor: podaci pribavljeni od sudionika mjerodavnog tržišta; obrada:AZTN

2018. bilježi 623 prodajnih mješta, što je nešto manji broj u odnosu na 2017.

U promatranoj 2018. ukupno 34 poduzetnika bilježi rast prihoda u trgovini na malo mješovitom robom u odnosu na prethodnu 2017., dok ostali trgovci bilježe pad prihoda. Ukupno 14 trgovaca ostvarilo je tržišni udio na razini Repu-

blike Hrvatske veći od 1%, dok je u prethodnoj 2017. 15 trgovaca ostvarilo tržišni udio veći od 1%. Značajniji rast u promatranoj 2018. bilježe: Spar, Lidl, Konzum, Tommy, Mlin i pekare, Studenac, Plodine, NTL, Boso i La-vor trade. Spar bilježi najveći nominalni rast prihoda iz maloprodaje od svih trgovaca iz uzorka te je sada na

četvrtoj poziciji. Značajan rast Spara temelji se na činjenici što je četrdesetak nekadašnjih prodajnih prostora Bille poslovalo tijekom čitave 2018.

Regionalni trgovci

Mlin i pekare se prvi put nalaze među deset najvećih trgovaca na malo, promatrano na nacionalnoj razini te kao Spar, Lidl i Trgovina Krk, bilježe dvoznamenkasti rast prihoda u postotnom iznosu i prvi put ostvaruju prihod kroz čitavu kalendarsku godinu u 50-tak prodajnih mesta Metalija-Transa iz Požege. Boso, kao regionalni trgovac također bilježi pozitivan trend rasta prihoda, kao i La-vor Trade d.o.o., istarski trgovac, s 10 prodajnih mesta, što pro-

izlazi iz činjenice preuzimanja manjeg broja prodajnih mesta lokalnog trgovca Puljanka d.d. u stečaju i otvaranja jednog novog prodajnog mjesta. Rast prihoda iz maloprodaje u promatranoj 2018. bilježe još Istarski supermarketi, Ribola, Strahinjčica, TP Varaždin, Prehrana Trgovina, Trgocentar iz Zaboka te još 13 preostalih regionalnih i lokalnih trgovaca na malo.

Za razliku od navedenih regionalnih i lokalnih trgovaca koji bilježe rast, ostali trgovci iz uzorka bilježe negativan trend, odnosno pad prihoda.

Smanjenje asimetrije i koncentriranosti tržišta

Na mjerodavnom tržištu trgo-

vine na malo u 2018. bilježi se smanjenje asimetrije, odnosno razlike između lidera na tržištu Konzuma i drugog trgovca na malo Lidl. Ovdje treba napomenuti kako je Konzum tijekom 2018. poslovao pod izvanrednom upravom.

U predmetnoj 2018. bilježi se pad pokazatelja koncentriranosti tržišta temeljem ostvarenih tržišnih udjela prvih deset trgovaca na malo, koji iznosi 81,8 (u prethodnoj 2017. iznosi 82,2). Taj pad pokazatelja koncentriranosti tržišta ukazuje na jačanje kompetitivnosti na tržištu maloprodaje.

Ako se promatra prvih pet trgovaca na malo, rezultati istraživanja pokazuju kako pokazatelj koncentriranosti također bilježi blagi pad i to s 66,2 u prethodnoj 2017. na 66 u promatranoj 2018.

Pregled tržišta po županijama i Gradu Zagrebu

U gradovima Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku u 2018. bilježi se rast prihoda iz maloprodaje u odnosu na 2017.

Rast prihoda najviše je izražen u Zagrebu (nešto više od 500 milijuna kuna), zatim u Splitu (rast iznosi 97 milijuna kuna), Osijeku (rast iznosi 31 milijuna kuna) te najmanje u Rijeci (rast iznosi 20 milijuna kuna). U Gradu Zagrebu, naj-

- ! **NASTAVLJA SE TREND RASTA ČLANICA SCHWARZ GRUPE - LIDL A I KAUFLANDA, KOJI U 2018. BILJEŽE TRŽIŠNI UDIO OD 20-30% TE SU SE GOTOVO IZJEDNAČILI S TRŽIŠNIM UDJELOM KONZUMA**

važnijem regionalnom maloprodajnom tržištu u Hrvatskoj, u 2018. ostvaren je prihod iz maloprodaje u iznosu od 6,9 milijardi kuna.

Usporedbe radi, u 2017. ukupno ostvareni prihod iznosi 6,4 milijardi kuna. Nominalni rast prihoda koji su

- ! **RAST TRŽIŠTA, UZ GRAD ZAGREB BILJEŽI I SVIH DVADESET ŽUPANIJA, ŠTO NIJE BIO SLUČAJ U PRETHODNOJ GODINI, A NAJVVIŠI NOMINALAN RAST PRIHODA IZ MALOPRODAJE, NAKON GRADA ZAGREBA IMA SPLITSKO-DALMATINSKA ŽUPANIJA**

ostvarili svi trgovci iz uzorka u Gradu Zagrebu iznosi nešto više od 500 milijuna kuna (preciznije, 509 milijuna kuna) i to je ujedno najveći nominalni rast po pojedinom regionalnom tržištu.

U Gradu Zagrebu prva tri trgovca su zadržali pozicije, odnosno Konzum je zadržao prvu poziciju, uz neznatno smanjenje tržišnog udjela, na drugoj poziciji je i dalje Spar, koji bilježi rast tržišnog udjela, a na trećoj je ostao Kaufland, uz neznatno smanjenje tržišnog udjela.

Druga je po prihodu iz maloprodaje Splitsko-dalmatinska županija, u kojoj su trgovci na malo prvi put zajedno ostvarili ukupan prihod od 5 milijarde kuna, što je više nego u 2017. u kojoj je iznosi 4,7 milijardi kuna i na koju u strukturi otpada 13,4%. Ujedno se u 2018. u toj županiji bilježi rast prihoda u odnosu na 2017. u iznosu od 253 milijuna kuna.

Zatim slijede Primorsko-goranska županija s nominalnim prihodom iz maloprodaje u iznosu od 3,4 milijardi kuna (rast od 167 milijuna kuna), Istarska u kojoj se bilježi prihod u iznosu od 2,8 milijardi kuna (rast od 243 milijuna kuna), Zadarska s prihodom u iznosu od 2,5 milijardi kuna (rast od 144 milijuna kuna), Zagrebačka s prihodom u iznosu

TRGOVINA

MALOPRODAJA

DISTRIBUCIJA

PREHRANA

TRGOVCI

od 2,4 milijardi kuna (rast od 141 milijuna kuna) te Osječko-baranjska županija s prihodom u iznosu od 1,8 milijardi kuna (rast od 156 milijuna kuna). Treba istaknuti i Vukovarsko-srijemsku županiju u kojoj se bilježi značajan rast prihoda iz maloprodaje od 127 milijuna kuna i u kojoj svi trgovci iz uzorka bilježe zbirno 970 milijuna kuna prihoda.

Promjene u redoslijedu trgovaca po županijama i gradovima

Rezultati istraživanja pokazuju kako je došlo do određenih

promjena, Tommy je preuzeo prvu poziciju u Šibensko-kninskoj županiji, a Konzum se vratio na prvu poziciju u Ličko-senjskoj županiji.

Što se tiče stanja na mjerodavnom tržištu u četiri najveća hrvatska grada, Zagreb, Split, Rijeka, Osijek, istraživanje za 2018. pokazalo je kako je u Zagrebu Konzum zadržao prvu poziciju uz neznatno smanjenje tržišnog udjela, na drugoj poziciji je i dalje Spar, uz rast tržišnog udjela.

U Splitu je Tommy zadržao prvu poziciju, uz neznatno smanjenje tržišnog udjela, dok

se na drugoj poziciji dogodila izmjena, Spar je došao na poziciju ispred Konzuma. U Rijeci su Plodine i dalje lider, a Spar je sa sedmog došao na treću poziciju.

U Osijeku je Konzum i dalje najveći trgovac na malo, uz blagi pad tržišnog udjela, Spar je ostao na drugoj poziciji, dok je Lidl s četvrte pozicije došao na treću poziciju, na kojoj je u 2017. bila druga članica Schwarz grupe, Kaufland.

U 2018. trend rasta prihoda u malim prodavaonicama

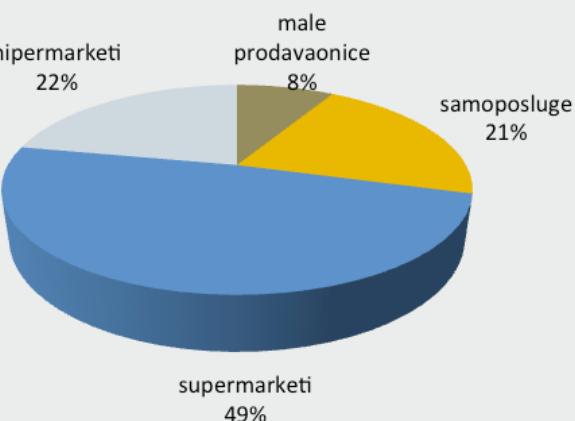
Supermarketi kao tip prodajnog mesta u promatranoj 2018. i dalje su dominantni u strukturi prodaje prema kriteriju ostvarenog prihoda i prema kriteriju neto prodajne površine.

U maloprodaji izrazito dominira kupovina u hipermarketima i supermarketima jer je više od dvije trećine (71% ukupnog prihoda iz maloprodaje) ostvareno prodajom u supermarketima - 49% i hipermartima - 22%. Riječ je o nastavku trenda koji traje više godina.

Međutim, za razliku od 2017., kada se u malim prodavaonicama bilježio pad prihoda iz maloprodaje, u 2018. bilježi se trend rasta prihoda i u malim prodavaonicama, unatoč smanjenju broja prodajnih mje-

sta na drugoj poziciji dogodila izmjena, Spar je došao na poziciju ispred Konzuma. U Rijeci su Plodine i dalje lider, a Spar je sa sedmog došao na treću poziciju.

hipermarketi
22%

Izvor: podaci pribavljeni od sudionika mjerodavnog tržišta; obrada: AZTN

sta i neto prodajne površine. I u ostala tri tipa prodajnog mesta u 2018. bilježi se rast prihoda iz maloprodaje, odnosno u samoposlugama, supermarketima i hipermartima.

Prema kriteriju broja prodajnih mesta, u ukupnom broju prodajnih mesta prema tipu, najviše je samoposluga (42%), zatim slijede male prodavaonice (39%).

Za razliku od spomenutih malih prodavaonica koja bilježe pad broja prodajnih mesta, preostala tri tipa prodajnih mesta (samoposluge, supermarketi i hipermarteti) bilježe rast broja prodajnih mesta, a najviše supermarketi, kojih je bilo 81 više u odnosu na pretходну 2017. Promatrajući sve prodajne formate u 2018. bilo

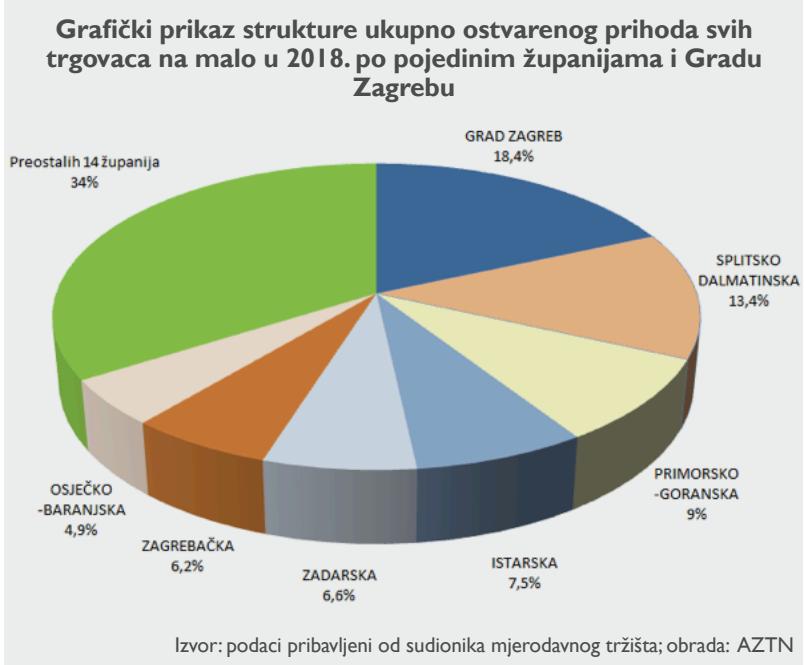
je raspoloživo 91 prodajno mjesto više. U 2018. najveći udio u strukturi ukupne neto prodajne površine imaju i nadalje supermarketi, slijede hipermarteti te samoposluge.

Najmanje od ukupne neto prodajne površine otpada na male prodavaonice.

Vlasničke i ostale promjene u 2018.

U 2018. bilježi se preuzimanje Studenca od strane ARH CEE d.o.o., Zagreb, kao dio grupe poduzetnika pod kontrolom stranih investicijskih fondova.

Također je zabilježeno kako je Studenac uzeo u zakup 20 prodajnih mesta, NTL 14, Mlin i Pekare 5, Ribola dva prodajna mesta te La-vor Trade jedno prodajno mjesto. a

Europska komisija u 2018. donijela 416 odluka iz područja tržišnog natjecanja

2018. obilježena je 60. obljetnica stupanja na snagu Ugovora o Europskoj ekonomskoj zajednici, koja je temelj današnje Europske unije

Godine 2018. obilježena je 60. obljetnica stupanja na snagu Ugovora o Europskoj ekonomskoj zajednici, koja je temelj današnje Europske unije.

Danas Europska unija, sa svojih 24,5 milijuna malih, srednjih i velikih poduzetnika koji se natječu u pružanju usluga za 500 milijuna potrošača, nastavlja osiguravati postojanje dinamičnog unutarnjeg tržišta čime se pridonosi konkurentnosti industrije EU-a i održivom razvoju europskog gospodarstva na temelju vrijednosti konkurentnog socijalnog tržišta.

Kako bi pojačala učinke svojih provedbenih mjeru, Komisija blisko surađuje s nacionalnim tijelima država članica nadležnima za tržišno natjecanje i nacionalnim sudovima te aktivno surađuje s agencijama za tržišno natjecanje u cijelom svijetu – i na bilateralnoj razini i u okviru više međunarodnih foruma kao što su OECD, Me-

đunarodna mreža za tržišno natjecanje i UNCTAD – kako bi na globalnoj razini ostvarila istinski ravnopravne uvjete i poštovanje vladavine prava.

ECN+ Direktiva

Europski parlament i Vijeće donijeli su 11. prosinca 2018. takozvanu Direktivu ECN+, kojom se tijela država članica nadležna za tržišno natjecanje ovlašćuju za učinkovitiju provedbu pravila EU-a o tržišnom natjecanju u području suzbijanja monopolja.

Direktivom ECN+ osigurat će se da nacionalna tijela nadležna za tržišno natjecanje primjeni istih pravnih odredbi (pravila o tržišnom natjecanju EU-a), imaju na raspolaganju učinkovite provedbene instrumente i potrebne resurse za otkrivanje i sankcioniranje poduzetnika koji krše pravila EU-a o tržišnom natjecanju.

Njome će se osigurati tim tijelima neovisno dovođenje odluka na temelju činjenica i prava. Tim novim pravilima

pridonosi se uspostavi jedinstvenog tržišta i stvaranju konkurenčnih tržišta, otvaranju novih radnih mjesta i u konačnici ostvarivanju gospodarskog rasta.

Nastavlja se borba protiv kartela

Komisija je nedavno uspostavila instrument za anonimne zviždače, kojim se osobama koje imaju interna saznanja o kartelskom ponašanju ili drugim povredama pravila tržišnog natjecanja, olakšava informiranje Komisije putem dvostrano šifriranog sustava za razmjenu poruka o protutrvrišnom ponašanju, pri čemu te osobe mogu zadržati svoju anonimnost.

Dobri provedbeni rezultati Komisije u borbi protiv najstetnijih kartela i u 2018. su nastavili dokazivati djelotvornost postupka nagodbe, u okviru kojeg je donešeno 75% svih odluka u 2018.

Postupak nagodbe pomaže u bržem razotkrivanju tajnih kartela, čime se oslobođaju vri-

jedni resursi potrebni za druge istrage.

U okviru nagodbe, poduzeća koja su sudjelovala u kartelu priznaju svoje sudjelovanje u povredi pravila i svoju odgovornost za to.

Nagodba Komisiji omogućuje da primjeni pojednostavljeni postupak i smanji trajanje i troškove istrage, dok poduzetnici imaju koristi od bržeg dovođenja odluka i smanjenja novčanih kazni za 10%.

Sankcioniranje preuranjenih provedbi u području koncentracija

Pravilima EU-a o koncentracijama zahtjeva se da društva prijave Komisiji svoje planirane koncentracije koje su značajne za EU, kako bi ih Komisija mogla ocijeniti te da ne provode koncentracije dok ih Komisija ne odobri.

Obvezom privremene odgode sprečavaju se potencijalno nepopravljivi negativni učinci transakcija na jedinstveno tržište, dok Komisija ne doneše odluku na temelju istrage.

Komisija je 24. travnja 2018. kaznila društvo Altice, sa sjedištem u Nizozemskoj, novčanom kaznom od 124,5 milijuna EUR, zbog zaključivanja preuzimanja portugalskog telekomunikacijskog operatera PT Portugal, prije prijave Komisiji ili odobrenja Komisije. Ta bi

Odluke Europske komisije u području tržišnog natjecanja u 2018.

Koncentracije - ukupno odluka	395
- Uvjetno dopuštene koncentracije i odustanak stranke	25
- Bezuvjetno dopuštene na 1. i 2. razini	370
- Zabranjene	0
Karteli (nagodbe)	3
Karteli (zabrana)	1
Sporazum i zlouporabe	10
Ostalo (odbijeni zahtjevi)	7

novčana kazna trebala odvratiti ostala društva od povrede pravila.

Provedbom koncentracija prije prijave ili odobrenja, narušava se učinkovitost sustava EU-a za kontrolu koncentracija, kojim se europski potrošači štite od koncentracija koje bi dovele do viših cijena ili smanjene mogućnosti izbora.

Rješavanje novih problema u području digitalnog gospodarstva

Tržišta su se znatno promjenila u proteklih šest desetljeća postojanja europske politike tržišnog natjecanja.

To se ponajprije odnosi na digitalizaciju gospodarstva, koja je temeljito promjenila ponašanje potrošača i način na koji tržišta funkcioniraju.

Pritom je osobito problematično pitanje podataka u kontekstu rastuće važnosti al-

goritama. Podaci su algoritmi potrebni za učenje: što je veća količina podataka, to su algoritmi inteligentniji.

Drugo važno pitanje odnosi se na rastuću moć digitalnih platformi, koje imaju dvostruku ulogu time što služe kao distribucijski kanal za druge korisnike, a istodobno stavljuju vlastite proizvode na tržište.

Digitalno je doba u prvi plan dovelo sasvim nove sudionike na tržištu, među kojima su neki vrlo brzo narasli i postali glavni pružatelji tehnoloških usluga. Iako su inovacije tih uspješnih poduzetnika, koji imaju vladajući položaj na mnogim novim digitalnim tržištima i onima u nastajanju, olakšale život građanima, i dalje je neophodno onemogućiti im da iskoriste svoj utjecaj za ugrožavanje konkurenčije.

Kako bi se osiguralo da tržišta u Europi služe ljudima, a

DIREKTIVA ECN+ MORA SE PRENIJETI U NACIONALNO ZAKONODAVSTVO DO 4. VELJAČE 2021., A KOMISIJA ĆE PRATITI PROCES PRENOŠENJA I POMAGATI DRŽAVAMA ČLANICAMA U PRENOŠENJU DIREKTIVE U NACIONALNO ZAKONODAVSTVO

ne obrnuto, već postoji uredba o pravilima zaštite podataka, a Europsko Vijeće i Parlament razmatraju i uredbu kojom se promiču obveze internetskih platformi u pogledu transparentnosti.

Provjeda pravila kojima se štite inovacije na digitalnim tržištima

Komisija je 18. srpnja 2018. donijela odluku u kojoj je utvrdila da je Google zlouporabio svoj vladajući položaj na tržištu te mu je izrekla novčanu kaznu od 4,34 milijarde EUR zbog protutržišnih ograničenja, koja od 2011. nameće proizvođačima mobilnih uređaja i pružateljima usluga mreže, kako bi učvrstio svoj vladajući položaj na tržištu općeg internetskog pretraživanja.

Googleova je tražilica nje-
gov vodeći proizvod, koji mu godišnje donosi prihode od oglašavanja u iznosu koji pre-
mašuje 95 milijardi USD, uglav-
nom zbog povećanog korište-
nja pametnih mobilnih uređaja. Približno 80 % pametnih mo-
bilnih uređaja u Europi i svijetu
koristi Android kao operativni
sistav, što ukupno čini više od
2,2 milijarde uređaja.

Komisijina odluka obuhva-
ća tri vrste ograničenja koje je Google nametnuo proizvo-
đačima mobilnih uređaja i pru-
žateljima usluga mreže kako bi

osigurao usmjeravanje pome-
ta na Google Search.

U Komisijinoj se odluci zaključuje da su navedene tri vrste zlouporabe dio opće Googleove strategije za učvr-
šćivanje njegova vladajućeg položaja na tržištu općeg internetskog pretraživanja, u trenutku kad važnost mobilnog interneta postaje sve veća.

Ostale značajnije odluke Komisije u 2019.

U ožujku 2018., Komisija je dala

! KAKO BI SE U NAJVJEĆOJ MOGUĆOJ MJERI ISKORISTILI POTENCIJALI I MOGUĆNOSTI KOJE PRUŽA DIGITALNA TEHNOLOGIJA, EUROPPI JE POTREBNO ISTINSKI POVEZANO JEDINSTVENO DIGITALNO TRŽIŠTE, A POLITIKA TRŽIŠNOG NATJECANJA NEZAOBILAZNA JE U STVARANJU TAKVOG TRŽIŠTA

uvjetno odobrenje za planove društva Bayer o kupnji društva Monsanto, na temelju Uredbe EU-a o koncentracijama. Kon-

centracija je bila uvjetovana prodajom dijela poslovanja u okviru opsežnog paketa korektivnih mjera u vrijednosti većoj

Izvor: Izvješće Komisije Europskom Parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija, Izvješće o politici tržišnog natjecanja za 2018. Predmet AT.40099 Google Android, Odluka Komisije od 18. srpnja 2018., dostupna na adresi http://ec.europa.eu/competition/elojade/isef/case_details.cfm?proc_code=I_40099

od 6 milijardi EUR, kako bi se riješili problemi preklapanja stranaka u području sjemena, pesticida i digitalne poljoprivrede.

Tom je transakcijom stvo-
reno najveće globalno integri-
rano društvo za proizvodnju
sjemena i pesticida.

Komisija je u svibnju 2018.
donijela odluku o uklanjanju
prepreka koje je stvorilo druš-
tvo Gazprom, a koje su utje-
cale na slobodan protok plina
u srednjoj i istočnoj Europi te
uvela niza obveza za društvo
Gazprom u pogledu njegova
budućeg postupanja.

U veljači 2019. godine, na
temelju Uredbe EU-a o kon-
centracijama, Komisija je za-
branila Siemensovo stjecanje
društva Alstom.

Zabrinutost Komisije odno-
sila se na mogućnost smanjenja
tržišnog natjecanja na tržištima
na kojima bi taj koncentrirani
subjekt bio aktivan, osobito u
području dobavljanja nekoliko
vrsta vlakova i signalno-sigurnosnih
sustava željezničkim
prijevoznicima.

To bi moglo dovesti do viših
cijena i smanjene mogućnosti
izbora dobavljača i inovativnih
proizvoda, na štetu željezni-
čkih prijevoznika i upravitelja in-
frastrukture te u konačnici na
štetu milijuna Europljana koji
svakodnevno koriste željezni-
čki prijevoz. a

Smjernice EK za nacionalne sudove o prenošenju previsoke cijene na neizravne kupce

Europska komisija objavila je Smjernice za nacionalne sudove o načinu procjene udjela previsoke cijene koji je prenesen na neizravnog kupca.

Smjernice pružaju praktične upute nacionalnim sudovima i dionicima referirajući se na primjenu važećih propisa, relevantnu ekonomsku teoriju i metode za kvantificiranje štete u specifičnom kontekstu prenošenja previsoke cijene.

Direktiva kojom se uređuju postupci za naknadu štete prema nacionalnom pravu za kršenje odredaba prava tržišnog natjecanja pomaže građanima i poduzetnicima da ostvare naknadu štete u slučaju povrede propisa o zaštiti tržišnog natjecanja. To se odnosi ne samo na izravne kupce poduzetnika koji su sudjelovali u kartelu već i na neizravne kupce i krajnje potrošače kojima može biti nanesena šteta u slučaju kada izravni kupci u potpunosti ili djelomično prenose previsoku cijenu koju je nametao kartel na nižu razinu u lancu opskrbe.

Na nacionalnim je sudovima da utvrde visinu naknade štete, no iznos previsoke cijene koja je prenesena na neizravne kupce može biti teško izračunati. Iz toga je razloga EK Direktivom predviđela donošenje neobvezujućih Smjernica, a kako bi pomogla nacionalnim sudovima u procjeni udjela previsoke cijene prenesene na neizravne kupce.

Tekst Direktive i Smjernica na hrvatskom jeziku dostupan je na poveznici:

http://ec.europa.eu/competition/antitrust/actions/damages/quantification_en.html

Kazna EK od 6,2 milijuna eura za proizvođača i distributera Hello Kitty proizvoda

Zbog ograničavanja prekogranične i on-line trgovine unutar jedinstvenog tržišta EU-a, Europska komisija kaznila je japanskog proizvođača, distributera i vlasnika zaštićenog znaka Hello Kitty proizvoda Sanrio, sa 6,2 milijuna eura.

Sanrio je, naime, tijekom jedanaest godina svojim licenciranim trgovcima branio prodaju licenciranih proizvoda (šalica, torbi, prekrivača, igračaka itd.) Hello Kitty u drugim zemljama Europskog gospodarskog prostora, drugim riječima, dijelio je jedinstveno tržište, čime je svojim ugovorima o neisključivom licenciranju, koji su sadržavali izričite odredbe o zabrani prekogranične trgovine i prijetnje raskidom ugovora u slučaju da ih se trgovac ne bi pridržavao, kršio propise EU-a o zaštiti tržišnog natjecanja.

Trgovcima koji prodaju proizvode sa zaštićenim znakom ne smije se braniti prodaja tih proizvoda u drugim zemljama jer se time najveća

šteta nanosi potrošačima, u smislu ograničavanja izbora i potencijalnog povećanja cijena.

Sanrio je surađivao u istrazi EK pa mu je odobreno i 40-postotno smanjenje prvotno izrečene kazne. [a](#)

Francuska kaznila zadrugu dobavljača proizvoda za pekarsku industriju zbog podjele tržišta

Francusko tijelo za zaštitu tržišnog natjecanja kaznilo je najveće francusko udruženje dobavljača proizvoda za pekarsku industriju Back Europ France, s 1,7 milijuna eura zbog tridesetogodišnje podjele tržišta.

Zadruga od 42 dobavljača proizvoda za pekare, od šećera do proizvoda za čišćenje, temeljem svojih općih akata bila je uključena u kartel koji im je omogućavao ekskluzivnu dodjelu teritorija na kojem će prodavati svoje proizvode.

Zadruga pritom ima tržišni udio od 35% i zajednički prihod svojih članova više od 600 milijuna eura. Zadruga nije osporavala postojeći dogovor te je u postupku nagodbe pristala na kaznu u rasponu od najnižeg do najvišeg iznosa.

Štetni dogovor bio je na snazi od 1989. godine i sadržavao je izričite odredbe o dodjeli teritorija na kojem pojedini član zadruge mora prodavati svoje proizvode te protumjere za kažnjavanje članova koji se tih odredbi ne bi pridržavali.

Na taj se način međusobni konkurenti nisu morali natjecati, potrošači nisu mogli birati ni cijenu, niti proizvode, a tržišno natjecanje bilo je potpuno isključeno. [a](#)

Odluke AZTN-a objavljene u lipnju i srpnju 2019.

- [Ministarstvo mora, prometa i infrastrukture - Nacrt prijedloga Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o Hrvatskom registru brodova - Mišljenje](#)

- [Državni zavod za intelektualno vlasništvo - Nacrt prijedloga Zakona o patentu - Mišljenje](#)

- [MONDO INC d.o.o., Beograd, Republika Srbija i TVC Hungary Kft., Republika Mađarska - Ocjena dopuštenosti koncentracije na 1. razini](#)

- [Mac LM d.o.o., Zagreb i Radio Trsat d.o.o., Rijeka - Rješenje o upravno-kaznenoj mjeri](#)